

„EDINOST“
Izhaja po trikrat na teden v šestih iz-
dankah ob četrkih, petkih in
sobotah. Zjutraj izdanje iz-
haja ob 6. uri zjutraj, večerno pa ob 7.
uri večer. — Obojno izdanje stane:
za en mesec . . . 1.—, in v Avstriji f. 1.50
za tri mesece . . . 3.— „ „ „ 4.50
za pol leta . . . 6.— „ „ „ 9.—
za vsa leta . . . 12.— „ „ „ 18.—
Naročnice je plačevati naprej na naročbo
brez priloge naročnice se sprava se
ozira.
Pozumilne številke se dobivajo v pro-
dukcijah tobaka v Trstu po 3 svč,
in v Trstu po 4 svč.

EDINOST

Glasilo slovenskega političnega društva za Primorje.

V edinosti je moč.

Borba državnikov proti narodni ideji.

Česa treba državniku v prvi vrsti? Treba mu tankega in finega posluha za srčne utripiljave svoje dobe. Razumeti mora svojo dobo in nje duh. Ni dosta, da mu je njega lastni duh gigantičen, ni dosta, da ume snovati velike načrte, in tudi to ne zadošča, da mu je z velikim duhom njegovi-
vim spojena tudi jeklena volja, ona železna ener-
gija, ki se ne plaši nikakih zaprek! Vse to mu ne zadošča, ako svojega duha ne ume spravljati v
soglasje z duhom svoje dobe. Ako ob snovanju
svojih načrtov, ako ob snovanju svojih političkih
konceptov ne ume upoštevati srčnih utripiljav
svoje dobe, ako ne ume svoje volje in svojih nakan
spravljati v soglasje z idejami, veljavimi v isti
dobi, ter s potrebami tekočih časov, potem ne sme
pričakovati družega, nego da se mu slednjič nje-
gov, četudi bistri duh in vsi genialni načrti raz-
bijejo ob obstoječih odnošjih in vladajočih surajah.

Pravih državnikov v tem zmišlju ni imela Av-
strija v vsaj nastavni dobi dosedanjih. To je njena ne-
sreča. Kolikor je bilo mož v tej dobi, ki so vodili
usodo te države, vsi so trpeli na tej maniji, da so
stari tradicijami hoteli dušiti — nove ideje. In
čudno, da se nijeden teh državnikov ni hotel učiti
iz knjige neuspelih svojega prednika. Ko je pred-
nik zametal klopčič svoje politike tako, da mu je
nit popolnoma zginila iz rok ter je moral opustiti
zaprčeno delo, potem — o ne! — njega nasled-
nik ni storil tega, kar bi bilo jedino pravo, ni
mislil na to, da bi jel navijati nov klopčič na sreč-
nejši in uspešnejši način, ampak iskal je zopet iz-
gubljeno nit v starem klopčiču. Seveda istim ne-
gativnim uspehom. In tako prehaja stari klopčič
avstrijske zgrešene politike iz roke v roko. Pre-
haja in se zamotava bolj in bolj.

Je bilo včasih vmes tudi svetlih trenotkov v
tej 30 letni ustavni dobi — za dobe ministerstva
Hohenwartovega v letu 1870. in v prvih začetkih
vladanja Taaffeovega —, ko so skušali avstrij-
ski ministri, da bi nastavljali uho na vrata idej se-
danje dobe, ali svetlo spoznanje ni bile trajno.
Hohenwart se je moral umakniti pritisku onih, ki

se beže novih idej, ker se rede dobro ob starih
tradicijah protislovenskih in neliberalnih: pritisku
Nemcev in Madjarov! Taaffe pa je postal kmalu
recidiven in je potem bolehal ves čas na stari
bolezni avstrijskih državnikov. Po prvem poskusu
krepkega vzleta si je jel mašiti tudi on ušesa in
se zgubljal v labirintu starih tradicij, da le ni
moral videti omega, česar treba tej državi v tej
dobi. Tudi on je pel in motal dalje klopčič stare
centralistiške in ponemčevalne Avstrije. Bil je si-
cer nekoliko previdnejši, da ni tako bolele onih, ki
so nositelji novih idej, ali resnično je tudi on mo-
tal koščke niti, ki se je definitivno pretrgala že
leta 1848.

V tem letu je vskrsnila narodnostna ideja in
injo nove naloge državi avstrijski. In to je ravno,
kar smo hoteli reči gori: avstrijski državnik niso
umeli novih nalog, ki jih je donesla nova pomla-
danja doba narodov.

Vsako razdobje ima svoje posebno idejo, ki
mu podeljuje svoje označje. Take ideje narekujejo
smer razvoju in dogodkom vsake dobe. In zgo-
dovina nam priča, da ideja ostaja zmagovalna, dokler
ni spopolnila svojega namena in se umaknila — drugi
ideji! Dušenje take ideje more pač provzročiti
pretresljajev in katastrof, toda slednjič ponesrečajo
le oni, ki se hoteli dušiti idejo. Avstrijski držav-
niki so žalostne priče te velike resnice.

Ne umevajoči v tej dobi vladajoče narodnostne
ideje, in niti sluteti, kako velika, nepremagljiva
moč je v tej ideji, hoteli so in hočejo še danes
ohraniti stare tradicije, ki so nezdržljive s to
idejo. Oni ne čujejo ali pa ne umejo srčnih utrip-
ljav sedanje dobe narodnostnega prebujenja, pa
menijo še vedno, da se ideja enakopravnosti
umakne pred njimi; in v tej zmoti so grešili val
in greše še danes. Vzbudivša se narodna ideja je
dala novo smer tej državi in je ustvarila novih
pogojev njenemu razvoju in njeni bodočnosti. A
avstrijski državnik ne umejo tega duha. V trdni
veri, da slednjič se jim vendar posreči, da zajezé
vodovje narodnega gibanja, maše in maše in zi-
dajo v nerverni naglici nasipe ob strugi, ali ve-
dovje jim podira sproti vse njih delo, ruši nasipe

in se rasliva na široko preko livad. Ravno sedaj
imamo pred očmi sliko take katastrofe. A ti ljubi
državniki, videši grozna opustošenja, se zgražajo
nad bojevitostjo, objestnostjo in nestrpljivostjo na-
redov ter jim govore lepe lekcije o zmernosti,
mesto da bi se zgražali sami nad sabo in svoje
trmo, mesto da bi tožili sami sebe, ker so zam-
dili toliko lepega časa: mesto da bi se zgražali
nad svojo slepoto, da niso vedeli, da idejam — v
sedanji dobi: narodnim stremljenjem — treba ši-
roke komodne struge, da moreje uspešno in za
polja nenevarno teči svojim ciljem nasproti. Oni se
pa pustili, da se je struga zasipala bolj in bolj in
gradili so le nasipe, da bi široke in velike ideje
uklepali v ozke oklepe. Toda ideje imajo v sebi ele-
mentarno silo. Sosebna narodna; nadkriljevala jo
je svojedobno le verska ideja. Narodna ideja ruši
nasipe državnikov

Sedaj ima klopčič v roki gosp. baron Gautsch
in išče v njem staro nemške hegemonije. Zastoj
ma trud. Zastoj vrti v roki klopčič, ki ga
je prejel od svojih prednikov; morda ni več daleč
trenotek, ko sprevidi brezuspešnost svojega početja
in izroči klopčič — svojemu nasledniku. Tako
pojde dalje, dokler ne dobi klopčiča v roke moč,
ki boče umel svojo dobo in ki vrže slednjič v
egenj ta nesrečne zamotani klopčič nemške gospod-
stvalnosti v Avstriji

Deželni zbor istrski.

VIII. seja dne 9. februarja 1898.

(Dalje.)

Poslanec Maadič je zaključil svoj govor o
predlogu za razdelitev občine pomjanske:

Nimam časti, da bi poznal tega gospoda
(namreč upravitelja občine, ki je sledil ekrajnemu
tajniku Mlekušu), ali pe tem, kar je došlo v jav-
nost in kakor sem čul od družih, vem, da je isti
popolnoma nesposobna oseba za občinsko upravo,
da je pristranski, in da je popolnoma udan pijači,
in da se ga cele c. kr. orožniki op salji kakor pi-
janca. Taka oseba je getevo na sramote onim, ki
so je pestevili tja. Slednjič je prišlo v tej občini

PODLISTEK.

Prednja straža.

ROMAN.

Poljski pisal Boleslav Prus. Poslovenil Pedravski.

Prijela se je za bek ter za dovoljno ogledo-
vala Andrejčka, ki je zares z veliko drznostjo pre-
našal droge, ter vlačil verige od točke do točke.
Kmalu pa je oddelek zemljemercev krenil v
dolino ter zginil izpred očl našim delavcem.

„Nekaj boče iz tega“, je rekel zamišljeno
Polž, „ali dobro, ali slabo“.

„Kaj ima biti slabega, ako nam došajo zem-
ljišče?“ je omenila Polževa. „A kaj misliš ti, Ma-
tija?“

Hlapec, kakor zbečan po tem vprašanju, ni
je otrli znoj z čela ter odvrnil po pomisleku:

„Kaj more biti debrega to? Spominjam se,
ko sem služil v Kreševem — temu boče sedaj šest
let — da so uprav taki prišli čez polja z drogevi.
Tedaj je vojda takoj na jesen zapazil v blagajni
primankljaj in vsa občina je morala skladata nanj.
Vsaka nova reč je negotova“, je dejal.

Solsce se je že nagibalo k zapadu, ko je
pritekel zasopljivi Andrejček, ter od daleč klical

materi, naj prinese iz kleti mleka, ker prideta dva
gospoda, ki sta mu dala dva poljaka goldinarja za
nošnjo verige.

„Oddaj to takoj materi!“ je zakričal Polž.
„Ona ti nista plačala dva goldinarja za delo, am-
pak za mleko, ki ga pojesta“.

Andrejček toliko da se ni razjokal.

„Čemu imam oddajati svoj denar?“ je dejal.

„Saj to, kar pojesta, plačata ona posebe in še
druge reči, ki jih vzameta seboj!... Vprašala sta
me celó, ali imamo kaj kokoši in masla...“

„Torej sta kupca, da povprašujeta za maslom
in kokošmi?“ je vprašal Polž.

„Nista kupca, marveč velika gospoda, ki pe-
tujeta z šotorem in kuharjem, kateri jim na polja
kuha jed“.

„Oigana, ali kaj?“ je zamemljajal Polž.

Ne čakaje zvršetka razgovora, je gospodinja
zdirjala v koč, h kateri sta v kratkem dospela dva
gospoda. Bila sta potna, zagorela in pokrita s pra-
hom, toda veličastnega lica, da sta e pogleda na
nju takoj snela klobuka Polž in Ovčar, kakor na
povelje.

Posdravivši delavce, je vprašal starejši ge-
spod z dolgo črno brado:

„Kde je tu gospodar?“

„Jaz“, je odvrnil Polž.

„Ali že dolgo bivaš tukaj?“

„Od svojih mladih nog“.

„Znano ti je, kako teče ta reka?“

„Kako da bi mi ne bile?..“

„Ali ne pomniš, kake visoko naraste véasih
voda?“

„Véasih, jaami gospod, se razlije čez livado
take, da bi človek utonil v njej“.

„Veš to za getevo?“

„Vsi vede to, kajti te jarke, ki jih vidite na
vznošju griča, je naredila voda“.

„Treba boče postaviti deset seznejev dolg
most“, se je oglašil mlajši gospod.

„Getevo“, je odvrnil starejši. Razgledal se je
pe livadi, pa se vnovič obrnil de Polža:

„A mleka se dobiva pri vas?“

„Je že odšla moja v shrambo, blagovelita
ustopiti“.

Gospoda sta krenila h koči, a za njima Polž,
Ovčar in celó Magdalena. Pogoščenje dveh tujev
je bile take važen dogodek v Polževi hiši, da se
jim je zdelo primerno popustiti šetev radi tega.

(Pride še).

do tega, da jo upravlja poseben odbor, v oseh trojice tamošnjih občinarjev, imenovanih od vaše strani in od c. kr. vlade. (Vrišč.) Poprejomenjeni — da se še povrnem k njemu — pijano-upravitelj ni hotel vsprejeti kakor občinskega uradnika osebe, ki je bila popolnoma sposobna, in ki ni bila nikdar kompromitirana politički, osebe, ki danes povsem dobro upravlja v neki drugi občini istega okraja. Ni hotel vsprejeti tega človeka, češ, da je strankar, za to pa je vsprejel največega strankarja, kolikor jih je v občini, zločrčnega Bartoliča. Ta vaš komisar ni hotel poštenega, pridnega, delavnega in treznega človeka.

(Predsednik je zahteval od govornika, naj krajša svoj govor.) Potrpite, kmale dovršim. (Predsednik je jel kričati, da so mu povedali drugi, da govornik žali; vprašal je torej, ali je to res? Govornik naj mu odgovori na sveže poštenje!) Jaz se pozivljam na c. kr. zastopnika vlade. Pustite me na miru. (Venier je predlagal, naj se govorniku vzame beseda, ker žali.) Nimate te pravice. Kako to, saj ta niti ne pozna hrvatskega jezika. (Predsednik je zopet pežval govornika, naj mu pove na svojo poštenje, da-li res žali?) Jaz se vzdržujem. Jaz se pozivljam na zastopnika c. kr. vlade. (Krik.) Jaz se pozivljam na cesarskega človeka. (Predsednik je zopet opominjal govornika, naj zvrši.) Jaz bi bil že zvršil, ako bi me pustili govoriti? Torej po dveh komisarijih je dešel (Predsednik je posegal vmes) in se danes nahaja na upravi — na čelu uprave se danes nahaja vaš ljubljenski Gujnc, katerega je bila c. kr. vlada svojedobno odstranila od občinske uprave. To občino je upravljal torej komisar Mlekuš, in za njim komisar Nemeč, ali kaj. Občino sta upravljala dva komisarja, ki sta bila imenovana v soglasju z vami. Tudi današnji upravitelji se imenovani v soglasju z vami in upravljajo občino že leto dni brez narodnega zastopa, a vi prihajate sedaj z načrtom zakona, da se razdeli ta občina, češ, da ima slabo upravo!! Ali ti vaši komisarji in upravitelji niso mogli bolje urediti uprave in je potem izrečiti občinskemu zastopstvu? Da, to bi bili mogli, ali vam ni bilo do dobre uprave, ampak do drugih ciljev, v prvi vrsti pa vam je bil namen, da razdelite to občino, ki vam je trn v peti na Koperščini, da je razcepite tako, ker ne morete dobiti vse občine za-se, pa iščete vsaj jednega dela za sebe. To je zlobna tajnost in vaša svrha, radi katere delite to občino, katero svrha pa mi vidimo in predvidevamo. Poročevalec pravi, da se je bivša uprava morala razpustiti, ker je bila jako slaba radi pomanjkanja inteligencije (to se ponavljali na galeriji in se smijali.) Torej v vsej občini ni bilo toliko presvitljenih oseb, da bi jo moglo upravljati, pa jih boče za — upravo dveh občin! To je res logika (to so ponavljali na galeriji in se smijali) vaša in vašega poročevalca. — Ako so upravni stroški težili do sedaj vse krajno občino, ki je jedna najsiromašnejih in najbolj zapuščenih v tem okraju, pa gotove narasteje ti stroški, ko nastaneta dve upravni občini, ter uničijo popolnoma že tako uboge občinarje. Kar se tiče volilnih borb, katere navaja g. poročevalec kakor razlog za delitev te občine, moram reči, da so te volilne borbe donesli vaši možje iz Kopra, kajti, ako bi bili volili občinarji sami, ne bi bilo nikdar volilnih borb. Te volilne borbe se bile umetno zasnovane od izven občine, namreč v Kopra! Vi se sklicujete tudi na okrajno glavarstvo, oziroma na načelnika okrajnega glavarstva v Kepru. Mi vam verujemo radi, da vam je on penudil svojo roko-pomečnice, ker se je popolnoma oddaljil od svojega stroge službenega poklica. On ni več politički načelnik, ampak je čestni strankar in vaš agent. Jaz vam zlasti izza zadnjih volitev za državni zbor, kako je bil on vaš odločen pristaš in naš protivnik. (Posl. Spindič: Tudi nekateri drugi!) Te so torej samo navidezni razlogi, radi katerih hočete deliti to občino, a mi smo z ogromno večino prebivalstva te občine iz važnih in temeljnih razlogov proti delitvi občine Pomjan. Radi tega predlagamo, da se odobri sledeči predlog (čita):

Preko predloga političko-ekonomičkega odseka, da bi se vsprejel zakonski načrt, predložen od deželne odbora za delitev krajne občine Pomjan v dve krajni občini, namreč Pomjan in Marniške, se prehaja na dnevni red. (Na strani manjšine burni „šivio“ in odobravanje. Na galeriji in v sbornici silen vrišč in švižganje.)

Posl. Bubba je predlagal, da se razprava zaključ. Večina je vsprejela seveda ta načrt zakona, dodavši še jeden §. (to je, za izvršenje.)

(Pride še.)

Politiške vesti.

V TRSTU, dne 19. februvarja 1898.

Zmaga pravice. Moralno pljusko so dobili zopet italijanska gospoda v Istri. Kolika je že? Bog vedi to, mi ne vemo tega. Kdo bi mogel držati v evidenci vse take moralne polumse ljudi, katerih političko in javno življenje, katerih politička ekzistenca sploh znači od začetka do zvršetka, od konca do kraja, le jeden sam veli imoralni polom? Ne, mi ne moremo imeti v evidenci vseh moralnih polomov italijanske gospode, to pa vemo skoro matematiško gotovostjo, da tudi ta polom ni bil zadnji. Mi vsaj ne bi hoteli staviti niti barega novčiča, da ta gospoda že v prvi seji ne prirede kake demonstracije in da ne bodo metali ognja in žvepija svoje zgovornosti doli na naše poslance, kakor da so jim le ti storili grozno krivico, ker — krona ni mogla potrditi napada na avstrijsko ustavo in na temeljne zakone države, kateri napad so izvršili — gospoda Italijani!

Ne, mi ne pričakujemo na strani italijanske gospode tiste političko-moralne kvalitete, ki bi jih usposobila, da bi dostojnim načinom pogoltnili britko kroglico, da bi lekojlo, došlo od take strani, vsprejeli a tih resignacijo ljudi, ki so spoznali svoje krivice. Ne, takega pametnega spoznanja in spoštovanja do izjav menenja krona ne pričakujemo mi od laške gospode, ampak vemo, da bodo cesarski reskript, ki ga je pričital vladni zastopnik minole sobote v deželnem zboru istrskem, s katerim se uničuje sklep tega zbora glede proglašanja italijanščine jednim razpravnim jezikom — da bodo ta cesarski reskript, pravimo, razkrivala kakor atentat od strani vlade na avtonomijo in na ustavne pravice dežele. V tem smislu je izdal „Piccolo“ že v soboto parolo v napisu dotični brzojavki iz Pulja. Napisal je namreč: „Vlada proti italijanstvu zbornice v Istri“.

Mi pa se spominjamo tu čutom iskrene hvaležnosti do Omega, ki je podelil ustavo svojim narodom. On, naš mili vladar, se je pokazal zopet najzvestejega čarvarja ustave; On je podal zopet dokaz, da narodi avstrijski imajo v njem gotove zatodišče svojim pravicam. Mi primerski Slovani se čutimo srečne, da nas je ljubljenski vladar takoj začetkom jubilejnega leta svojega oblagodaril takim činom.

To se je zgodilo v drugič že.... V tem se ravno kaže vsa drznost, da so v deželnem zboru istrskem penovili sklep, radi katerega so bili že kaznovani jedenkrat od Najvišje strani....! Ali pa so Italijani pestali res že tako zmešani, da so se nadejali v resnici, da krona desavouira sedaj sama sebe, da odobri sedaj, kar je pred par leti spoznala kaznjivim činom!! Ako je tako, ako so Italijani res že tako — zmešani, potem imamo tu poleg moralnega tudi deželni polom in nam ne preostaja drugega, nego da izrečemo svoje sožalje.

Naši so že odšli zopet v Palj in se bodo udeleževali zopet razprav. Korakom svojim, katerim se izzvati uvodom omenjeni reskript, so se pokazali naši branitelji ustave in pravice. Vračajo se v zbornico ponosnim čelom kakor moralni zmagovalci. A narod ti, bodi jim hvaležen, da so ti, ti vrli možje vnovič utrdili vero, da pravica je nepremagljiva, da meramo torej zmagati prej al slej ravno zato, ker so na naši strani: pravica, zakon in avstrijska ustava.

K položaju. Praški „Politiki“ brzojavljajo z Dunaja, da je bil deželni maršal češki knez Jurij Lobkovic pozvan na Dunaj „ad audiendum verbum“, ne da bi kaj znala o tem baron Gautsch in njegova okolica. Ako sloni ta vest na resnici, potem utegne biti res tako, kakor kažejo razna znamenja: da je namreč Gautsch pri kraju se svojo latinščino, še predno je prav začel čitati iz svoje knjige. Naj obrčamo stvar kakor kočemo, vedno se nam kaže od strani, neugodne za barona Gautscha. — V sporazumenju na Češkem ni beležiti najednega koraka naprej. Česa je pričakovati torej v državnem zboru? Ali nadaljevanje obstrukcije, ali opozicije Čehov! Jedno in drugo pa boče značilo, da se je ponesrečila naloga barona Gautscha. Od razpuščenja zbornice tudi ni pričakovati zboljšanja. Sploh se nam kaže neverjetna praznina v vsej

tej dobi, odkar je baron Gautsch prevzel ministersko predsedništvo. Nikjer nikake inicijative, nikjer niti kaknega energičnega poskusa. Za naše južne pokrajine se splog ujev. ekscelencija niti zmenil ni dosedaj, ampak vsa njega pozornost se je koncentrirala na Češkem in še tam se je kazala le v tajnostnih, javnosti odtegnjenih „pogajanjih“ in pa v par poklonih, ki jih je napravil namestnik češki v tisti izjavi vladni v dež. zboru češkem na desno in na levo! Medla bilancija. Je li čuditi se, da si že šepetajo o — nasledniku baronu Gautschu?

Za cesarjev jubilej. Deželna zbora moravski in gorenje-avstrijski sta sklenila soglasno, da odpošljeta deputacijo do Njeg. Veličanstva, ki naj čestita vladarju ob 50-letnici vladanja njegovoga. — Deželni zbor štajerski pa je sklenil, da v njegovem imenu deželni glavar izroči umetno izdelano čestitno adreso.

Socijalno-agrarne gibanje na Ogerskem dela že skrbi tudi visokim krogom. Vidi se da ima to gibanje svoje korenine globoko v ljudstvu. — Včeraj se je posvetoval baron Banffy z vojnim ministrom Krieghammerjem. Po tem dejstvu bi se dalo soditi, da hočejo še v večji meri upotrebiti vojaštvo za udušenje tega gibanja. Kolikor moremo posneti iz poročil, došlih iz Budimpešte, so uverjeni vladni krogi, da je to gibanje izvano le umetno, in so agitatorji le z lažmi in izmišljenimi govoricami razvneli kmečko ljudstvo. Med drugimi da so socijalistički agitatorji širili govorice: da je cesar sam odobril to gibanje, in da je prepovedal vojakom streljati na izgrednike, in da cesarjevič Rudolf še živi, in da se je postavil temu gibanju na čelo, ker hoče kmetom preskrbeti zemljišč. O vsem tem pa da imajo agitatorji jedini ta namen, da kakim 100000 kmetom izvabijo vpisnino po 50 nvc. Na ta način, da so socijalisti nabrali že 150000 gld.

Radi verjamemo, da je tudi ob tem gibanju — kakor ob vsakem — parazitov, ki zlorabljajo, sleparijo in se rede na škodo uboega ljudstva. Vendar bi bila usodna zmota, ako bi sodili odločilni krogi, da je v tem jedini vzrok vsemu gibanju, in ako bi si hoteli zatiskati oči pred dejstvom, da je slabšanje gospodarskih razmer naravnih posledica narodno-gospodarskega sistema, kakoršnjega je zanesel v deželo tisti nesrečni šidovski liberalizem! In še usodnejša zmota bi bila, ako bi menili odločilni krogi na Ogerskem, da se socijalno nezadovoljstvo daje odpravljati le z bajoneti. Zato treba zdravih reform, in posebno na Ogerskem bi trebalo velikanske metle, kajti korupcija je razširjena tam v koreninah in v vejah človeške družbe. Nevarnost socijalnega gibanja pa bode uprav grozna, ako si bodeta delala v roko socijalna nezadovoljnost in ogorčenje zatiranih narodov. Madjari naj bi poslušali ta glasni memento, ki jim pravi, da se njih narodnostna politika utegne še grozno maščevati, ako pridejo dobe socijalnih viharjev.

Protiv mučenju vojakov. V nemškem državnem zboru se je pritoževal poslanec Bebel radi grdega in neumiljenega ravnanja z vojski in je priporočal, naj se vsprejme švicarski vojaški sistem. Vojni minister se je protivil temu, in je rekel, da taki sistem ne odgovarja nemškim zahtevam, ker bi bile vse operacije po tem sistemu prepočasne in nepripravne.

Po daljši razpravi je zbornica prešla na dnevni red preko predloga Beblovega.

Krečansko vprašanje. Potom Berolina prihaja vest, kakoršne ne bi bilo pričakovati po tolikem odporu sultana proti kandidaturi princa Jurija Grškega za mesto guvernerja na Kreti. Ta berlinska vest pravi namreč, da se je izjavil sultan, da se ne boče dolgo upiral tej kandidaturi; le to da bi želel, da se stvar odloži do turškega praznika „ramazan“, da ne bi se vznemirjalo prebivalstvo.

Poleg tega prihaja iz Berolina še druga važna vest. Ne da bi se bil popred kaj napovedal, obiskal je cesar Viljelm včeraj ruskega poslanika v Berlinu, s katerim se je razgovarjal tri četrt ure. Temu sestanku pripisujejo veliko važnost ozirrom na krečansko vprašanje.

V čudne položaje zaide Avstro-Ogerska, ako se udata, želji Rusije tudi Nemčija in sultan; potem je dovršila naša diplomacija zares veliko delo:

Dalje v prilogi.

osamljeni bomo popolnoma ozirom na krečansko vprašanje! Zopet smo žrtva nelojalne diplomacije nemške, kakor se je to zgodilo že tolikokrat. Najprej se nas nahujstali proti želji Rusije in so nas zaveli, da smo raztrgali intimne odnose s ruskim dvorom na škodo našim interesom na Balkanu, potem so nas pustili, da smo se upirali sami, in sedaj — se pegajajo oni sami z ruskim dvorom, in ni malo se ne budemo čudili, ako nas doleti vest, da je Nemčija privolila želji Rusije. Taka je pruska lojalnost. Mi se le čudimo, da naša diplomacija še ni ozdravljena od svoje lahkovernosti.

Različne vesti.

Današnje večerne izdanje izide ob 2. uri po poludne.

Konflikcija. Večerjo izdanje našega lista od minole sobote je zaplenilo c. kr. državno pravdnštvo radi politične vesti „Razmere na Primorskem“. Ta zaplena nas je presenetila, ker čitamo dan na dan po listih veliko veliko ostre pisane notie, nego je bila ta, in pa, ker smo je — penatilisli iz članka v „Slovenskem Narodu“ od minolega petka. Proti tej zapleni uležimo priliz.

Za slovenske vseučilišče. Občinski svetovalci, osiroma delalni poslanci tržaški so edposlali nastopno prošajo njegovi ekscelenci, gosp. ministerskemu predsedniku, baronu Gautschu:

Prezvišeni gospod ministerski predsednik!

Slovenski občinski in deželni zastopniki tržaški, trpeči pod nesnosnimi takajšnjimi političnimi ednošaji, globoko čutijo krivico in nasilstvo, ki se dela slovenskim vseučiliščnikom na nemških univerzah od strani razburjenega nemškega dijaštva. Prepričani, da slovenske vseučilišče v Ljubljani je neobhodno potrebno za kulturni razvoj in napredek našega naroda, pozdravljajo z veseljem dotične resolucije naše visokošolske mladine in se obračajo do visoke c. kr. osrednje vlade s prošajo, da ukrene potrebno, da se izreče veljavnost ispitov na zagrebški univerzi za tostransko državno pelevio ter v najkrajšem času ustanovi slovensko vseučilišče v kulturnem središču slovenskem, v Ljubljani, in to ne le v interesu naroda slovenskega, nego tudi v interesu celokupne države.

V Trstu, dne 12. februvarja 1898.

Ivan Nabergoj, Fran Dollenz, Ivan M. Vatovec, Ivan Geriup, Fran Kosic, Vekoslav Geriup.

Prepir te peticije se je doposlal gospodu županu ljubljanskemu, Ivanu Hribarju, z nastopnim pismom:

Vespeštevani gospod!

Odgovarjaje senjenemu listu od dne 7. svečana t. l. pošilja podpisani se klub slovenskih deželnih poslancev tržaških v prilogi na znanje prepis izjave, katere je klub svedušno sklenil odposlati, ter odposlal ministerskemu predsedniku. Klub iskra se poleg tega solidarnim s slovenskimi deželnimi poslanci v sredšču Slovenije pri nadaljnjem nastopanju v isti zadevi.

Za klub trž. slov. deželnih poslancev

Ivan Nabergoj.

Demonstracije v Ljubljani. V nedeljo predpoludne smo dobili iz Ljubljane nastopno brzojavko:

Tu se vrše ogromne demonstracije proti Nemcem. Do pet tisoč ljudstva poje pred kazino slovenske pesmi. Župana Hribarja aklamirajo delavci. Pred magistratom zahtevajo delavci občno volilno pravico za občinski svet. Slovenske dame nastopajo s trebojnicami. Nastopi „Karniolcev“ so menda prepreženi sedaj.

Popoludne pa nastopno:

Danes dopoludne od 11. do 1. ure so bile demenstracije. Na kongresnem trgu, kjer stoji nemški kazino, zlasti pa v „Zvezdi“, zbralo se je do pet tisoč Slovencev, največ delavcev; ti poslednji so hoteli že naprej preprediti nemške provokacije, ki so se te dni skraj dan na dan vršile zlasti od strani predrznih nemških buršev. Tudi je bila gevorica razširjena, da ta dan pridejo „Karniolcem“ na pomoč štajerski burši. Muzicam je branila uhod v „Zvezdo“ vsa mestna policija, a ni mogla veliko opraviti. Nastalo je vrvenje, iz katerega so se čuli gromoviti „živio“ vsaki hip. Burši so se postavili za okna kazinske restavracije, drugi kazinoče pa so zijala pasli iz oken vsega poslopja, med njimi seveda tudi ženske. To

je razburilo delavce še bolj, da so se, krohoto obračali proti nemškutarjem. Pri portalu kazina se je nastavila pest nemškutarke elite, dobro vedoča, da jo štiti policija. Župan Hribar, ki je bil ves čas na lici mesta, se je baje zastonj trudil, da bi pregovoril Nemce, naj se ne eksponujejo nalašč. Te je delavce meralo užgati, a vendar se niso dali zavesti v izgrede. Odkod je priletel kamen, ki je razdrobil veliko šipo kazinske kavarno, se ne vé. Redarji so pelevili nekaj fantičev, a jih zopet izpustili, ker se jim ni moglo dokazati nič hudega. Kakih 5 oseb, ki so bile preglasne, je policija aretovala. Drugače se je demonstrovalo z „živio Slovence“, „proč z nemškutarji“ in z brli-ganjcem. Ko je odsvenile poludne, mislile se je, da se množice radovoljno razidejo. To se pa ni zgodilo. Zato je nagovarjal župan še posebno ed skupine de skupine, naj zapuste „Zvezdo“ — Toda delavci se niso ganili, dokler ni prišla žandarmerija z bajoneti. Mej velikim šumom se je potem razhajala množice. Po nekih ulicah so delavci nekega nemškutarča za šalo podili, da se je moral skriti za vrata slovenske hiše. Vse kaže, da so slovenski delavci hoteli pokazati Nemcem, naj se zadovoljijo s tem, kolikor so doslej izsivali, kajti več in dalje tega tudi potrpečljivi Slovenci ne morejo prenašati.

Himen. Minole sobote se je poročil gospod Ivo Sancin, učitelj poljedelstva, pridodanjen c. kr. namestništvu v Zadru, z gospodičino Anteno iz eto Žusek v Trstu. Novoporočencema veljajo naše najpriserneje čestitke.

Prva gimnazijalka na Primorskem je gospica Milena dra. Mandičeva, ki je dovršila sedaj prvi točaj malone z odliko. Živela!

O maskaradi „Trž. Škola“ pravi celó „Triester Tagblatt“, da je bila to jedna najlepših pred-pustnih veselic. Na to veselico je prišel tudi gosp. namestnik tržaški. Objabljeno nam podrobneje poročilo prinesemo v nocošnjem večernem izdanju.

O resoluciji za osnutje laškega vseučilišča piše „Slovenec“:

„Znamenito baš za to poročilo je, da je zagledalo beli dan na debeli četrtek zjutraj, torej že prav pred pragom karnevala. In tako ni, za sedaj, zameriti židoma, (svetovalec Piccolo in listu „Piccolo“), da sta se predstavila občinstvu v maski jednakopravnosti, saj v pustnem času je dovoljeno to. Kadar pa bodeta pobijala načelo jednakopravnosti, katero zahtevata za primorske Italijane, nasproti tu šivečim Slovanom, tedaj se spomnita „zvisenega“ člana 19., kateri bi jima bil toli do-brodešel, ako bi donesli Trstu — laško vseučilišče. No izgredi na nemških vseučiliščih in sklep ljubljanskega občinskega sveta vendar vse skupaj ni ostalo brez utisa na pošeljive tržaške iredentarje! Da vidimo pa, ali je „do Dunaja dalje iz Ljubljane, ali iz — Trsta!“

1848 — 1898. Zopet smo prejeli iz Istre dokument, ki uprav iziva na primerjanje med tedaj in sedaj. Ta dokument je bil sestavljen v slovenskem jeziku in se glasi:

POKLIC

hrabrim prebivavcam Istrijskoga okrožja v bram-bo svoje domačije.

Verli i junaški Istrijani! Vaša avestoba in vaše prinagnjenje k cesarski hiši, vaša ljubezen k domovini in želja ohraniti tujega gospodarstva svojo deželo in stare slobodne šege, kakor so vam jih vaši stari prepustili, so vas pred 33 in 35 leti v orožje poklicali.

Vaša zmaga in razgon sovražnika sta bila temu slavna nasledka.

Ravno k tisti banderi, ki je prisega vaših očetov za brambo svoje domovine priča bila, in ki od davnih časov krasí farno Pazinako cerkev, ravno k tisti banderi ste sedaj poklicani, o hrabri sinovi Istrijski, da se združite v brambo svojih družin, svojega imetja in blaga, v brambo domače zemlje k slavi in sreči vaše dežele.

Skerb vam bodi, de ohranite sad 30 letnoga mira pod previdno vlado, ki je cvetiti storila vaše lepe kraje, in kakor zvesti sinovi Istrije dajte zahramiti po svojih plavavah in hribih glas k orožju na ohranjenje slobodne in drage svoje domovine.

Zjediniti se, vi ki ste s pravim duham nadihnjeni, in prisežite slovesno v obliču Božjem, de hočete zvesti biti slavi in dolžnosti, de ste gotovi življenje dati in kri preliti za dragoga našega

Cesarja Ferdinanda I. in za obdržanje Njegovoga ustavnoga prestola; zjediniti se, de bodo, ako nam priložnost na sovražnika vdariti pride, tudi vaši sinovi reči zamogli, kako junaško so njihovi verli očetje domovino branili, in z miram dobrote mira si pridobiti znali. (Zviršetek pride.)

Le za-se. V poslednji seji deželnega zbora istrskega se je prečitala interpelacija poslanca Tomasija, da se razveljavi dekret, s katerim se je bilo pevodom zadnjih deželnozbornskih velitev odredilo razoreženje prebivalcev mest v okraju poreškem.

Preti tej peticiji gosp. posl. Tomasija nimamo mi ničesar. Zares ljubitelji svobode, kakoršni smo bili vsikdar, smo tudi v tem slučaju proti vsakemu omejevanju svobednega gibanja. In v tem nas ni malo se moti dejstvo, ako oni, ki išče svobode, slučajno ni Sloven. — Ravno sa to, ker naše svobedoljubje ne pozna razločka narodnosti, hočemo oživeti malo remaiscencije iz bližnjih minolih časov, da pokažemo, kolika je razlika med nami in Italijani.

Slučno zahtevno, kakor sedaj dr. Tomaš v deželnem zboru istrskem za mestno prebivalstvo, sta stavila naša istrska poslancu kmalu po volitvah v državnem zboru v prilog kmečkemu prebivalstvu istega okraja, kateremu se ni odvzelo samo orožje, ampak tudi orožja, katera potrebuje ljudstvo neobhodno v svojem gospodarstvu. Zahteva naših poslancev je bila torej še velike nujneja, nego pa sedaj ona gospoda dra. Tomasija! A kako se je vedla takrat vsa italijanska javnost, slasti pa italijansko novinstvo? Naša poslancu so obsipali zasmehevanji, a tisti siromašni, a vendar krepki, zdravi in pošteni rod v okraju poreškem se opisovala kakor da je to rod samih ubijalcev in reparjev. Takov je laški liberalizem. A še gorostaneji, nego ta liberalizem laški je laška brezsrčnost do ubozega ljudstva. Ta laška gospoda bi, ako bi mogli, kar odtegnili temu ubogemu ljudstvu vse pogoje, ne le politiški in narodni, ampak tudi gospodarski ekzistenciji in uverjeni smo, da o tem ne bi niti trenili očesom, niti bi se jim ne ganilo v — arcu! In to le zato, ker je to ljudstvo drugega jezika in druge krvi. In tako mišljenje naj bi bilo — liberalno! Za se so pač liberalni: za-se zahtevajo neomojene svobode, za-se zahtevajo vseučilišče in učiteljišče, sebi v prilog se sklicujejo tudi na večne naravne in ne etične zakone, ki stoje nad pisanimi zakoni. Toda le za-se. Za druge pa propovedujejo tiranstvo; ko je govor e drugih, posebno pa o nas, tedaj se ti reče cinčno, ako jim govoriš o večnih zakonih morale....!

Take misli se nam usiljeje vsikdar, kadar ti gospodje govore za svobodo — za-se.

Za narodni dom! Pisejo nam: Nosoj ob 8¼ uri zvečer bode zadnji plesni venček plesnega odseka „Delalskega podp. društva“. Dvorana Tersicore v ulici Chiozza št. 5 bode krasno edičena in razsvetljena. Ker je čisti dohodek namenjen narodnemu domu, pričakujemo, da bede v dvorani prava gaječa, ter, da vsakdo žrtvuje kako svotice v ta blagi namen.

Prejeli smo tudi neki „Invite“ v dverano Malli, katerega nam pošilja narodna Slovenka z opazko, da: „Sram naj bude vse one gospode — Slovence, ki razpošiljajo te invite laške, kakor tudi vse one, ki se udeležo tega lahonskega plesa. Čas nam ne dopušča, da bi ošibali te zasramovalce svoje narodnosti, a ne moremo si kaj, da bi jim nezaklicali: Sram Vas bilo!

Pevsko društvo „Zarja“ v Rojani priredi danes zvečer plesni venček v prosterih gestilce g. Josipa Katalana. Začetek ob 7. uri zvečer.

Plesni odsek „Bralnega društva“ pri sv. Ivanu vabi na veliko maskarado, katero priredi v torek dne 22. februvarja 1898. v sijajno razsvetljeni in odlični društveni dvorani. Začetek plesa ob 8. uri zvečer in bode trsjal do 4. ure zjutraj. Ustopnina za gospode 40 nvč., za gospice 20 nvč. Na obilno udeležbo uljudno vabi „Plesni odsek“.

Za podružnico družbe sv. Cirila in Metoda na Greti je sabral narodni eksekutor barkovljanški g. Josip Žaidaršič med gosti „pri rameni hiši“ dne 12. febr. 1898, 1 glđ. 46 nč.

Za družino Antena Kršičja iz Čentur, občine pomjanske, (ki je bil zaprt radi dogodkov povodom volitev), smo prejeli pod naslovom „milosrdje“ 2 glđ., katere smo takoj oddali svojemu namenu. Kdor more dati kako malenkost, naj se usmili bedne družine!

Na dne — polin. Nedavno temu so bili v Šišana pri Pulju — veleslavna družba. Izleteli so tja ven gospod deželni glavar Campitelli in več poslancev iz slavne večine v deželnem zboru istrskem. Menda so se hoteli malec oddahniti od hudih naporov. Desegli se menda svoj namen, ako smemo verjeti dopisniku porečke „Istrie“ iz Šišana. Vse je bilo lepo: vsa vas je bila presrečna na toliki časti; pričakovali se jih v svečanih opravah: gg. šupe-upravitelj, vrli učitelj-voditelj — „ki uživa spoštovanje vseh“ — občinski delegat in mnoge ljudstva. Vsprejem je bil prisrčen. Kar spontano, in ne da bi bil vsodbujal kdo v to, — to treba seveda povedati, ker sicer bi utegnil kdo imeti grašno misel, da je vendar kaj uplival gospod učitelj-voditelj, ki je „dober patrijet“ in „ki uživa spoštovanje vseh“ — so zasrili vsi „Evviva l' Istria“, kadar se se približale kečije.

In kako poetično pripoveduje dopisnik „Istrie“: V zvoniku je bila ura tri in pol popoldne. Zlato solnce je ravno peljabilo svojimi žarki to zadajo krpo zemlje latinske ter je zabajalo naravo iz sna. In žene v svojih bogatih nošah in svojim bogatim narejem so delale špalir tej plemeniti družbi.

Celó v cerkev so šli gospodje. Škoda, da ni povedala „Istria“, da li so šli v cerkev zaradi cerkve, ali pa zaradi — il nostro amministratore parrocchiale. Starine v cerkvi so posebno zanimalo doktorja Clevo, ki je navdušen proučevatelj zgodovine domovinske.

Potem so šli v šolo, in tam je govoril gospod deželni glavar — s kmeti! Govoril je prisrčno in sočutno, kakor zna le on, kadar hoče govoriti za — svojo stranko! Celó tako daleč je šel v ganljivi brižnosti za — svojo stranko, da je zagotovil kmete — ai poverelli — da se smejo nadejati kake podpore od strani dežele.

Zopet obžalujemo, da ni povedal poetični dopisnik „Istrie“, kake so se „poverelli“ jekali samega veselja, ko so se jim alime cedile po tistih podporah, ki jih utegnejo dobivati iz tiste „cassa rurale“, katere — še ni!

In še dalje je šla milost slavni gostov. Pretakaliso solnce sočutja na tem, da Šišanci nimajo pitne vode in morajo hoditi ponjo daleč v Pulj in Medulin. Gospod deželni glavar je obljubil 500 gid., in gospod župan Rizzi še ostalo za gradnjo potrebnega vodnjaka. Mi pa bi radi vedeli, da-li ni slutil gospod dopisnik „Istrie“, kako grozno obzobdo je izrekel nad laško upravo v deželi, in torej nad lastno stranko, ko je povedal, da ta uprava ni dala do sedaj niti vede siromašnemu ljudstvu.

Tem — obljubam so sledili navdušeni „evviva“ obema „nobilissimi signori“

In potem so pili v dveh gostoljubnih hišah in pri gospodu šupe-upravitelju

In ko so odhajali, je slato solnce ravno pogrezalo svoj blesteči obraz v sinje morje

Do tu je bil sam med gospodem poslancem, a ko se je — tako pripoveduje poetični dopisnik „Istrie“ — temna noč bližala od Vzhoda, tam ed megletega gorovja Velebitkega, nekultiviranega in surovega pretreslo je nekaj plemenito družbo fu un brivido momentaneo che ci colse. Poetični dopisnik „Istrie“ je imel menda grozno vizijo: temne pošasti z hrvatskega Velebitane razgrinjala svoja strašna črna krila prav v tisti hip, ko se je zlato italijansko solnce pogrezalo v lepo italijansko morje, peljubovaje svojim blestečim licem to zadajo krpo zemlje latinske

Ta vizija poetičnih duš, vozečih se v mraku iz Šišana v Pulj, je bila kaplja pelina v čašo, iz katere so dolgimi požirki srčevali gg. Campitelli in tovariši.

Nam pa, ko smo prečitali to poetično poročilo v „Istrie“, se je odvalil kamen od srca; oddanili smo se in vzdihnili smo, kakor da smo se vzbudili iz težkih sanj: še je nekoliko poezije na svetu. . . . !

Izzivauja brez konca in kraja. V nedeljo zvečer okolu 8. ure ustopila sta v krčmo „pri Petelinu“ gosp. Josipa Vodopivca dva italijanska težaka. Naročila sta si vina in začela takej izzivati prepevanjem italijanskih pesmi in zabavljati Slovencem kriče: Porci de ščavi itd. Vse opominjanje gostilničarjevo ni koristilo nič. Na to so prišli neki godci, ki so začeli svirati „Napreje“ in druge slovanske pesmi. Tudi za to sta imela ona dva vsakovrstnih psovk. Potem sta se ista

dva težaka pomenila z godci, in ti se začeli svirati poznano italijansko izzivajočo pesem „Nella patria di Rossetti“. Vsi navzoči gostje so bili razljuteni radi tega. Slednjic se je dozdevalo krčmarja se preveč in pokazal je razgrajočoma žuri, zahtevaje popred, da plačata še vino, ki sta je izpila. Tudi tega nista hotela storiti z lepa

Hitro potem, ko sta bila še na ulici, vrnil se je eden njiju zopet v krčmo ter je udaril z vso silo jednega najbližjega gosta. Gospod Vodopivec je stekel za napadalcem, da ga ulevi in izreči redarjem. In res ga je ujel in priveal v gostilno. Ko je bil tu, so ga pa navzoči gostje poučili takoj, kaj se pravi izzivati na takov uprav drzen način. Gospod Vodopivec ni ga mogel ubraniti pred jase gostov, kajti gostje so bili preveč razjarjeni. V tem so prišli redarji in so edveli izsivalca in gosp. Vodopivca na pol. komisarijat, kjer je bilo napisano na zapisnik, kar so je pripetilo.

Kakor se je stvar razvila, mora se sediti, da je bilo vse to promišljeno in prejšnjem predarkem storjeno, da se naured napravi škandal in ščuva Slovence.

Kajti, kede bi hodil v lokal, kakor je „pri petelinu“, v kateri, kakor je znane, zahajajo isklično samo Slovenci, da boče tankaj kričal „Porci de ščavi“, „figure porche“ itd.

Želili bi, da se taki izsivalci dobro pouče, da se ne bodo več spuščali v take stvari.

Zlobne zavijanje. V četrtek je donesel tisti dobro poznani „Piccolo“ vest, da je bil biklist (Goričan) Anton Taliati na cesti blizu Proseka napaden od dveh zmetov, ki sta ga natopila in mu polemila kolo. Hitro je porabil to priliko, da je zopet udaril po okoliščanih, češ, da se divji i. t. d.

Včeraj pa je prišel v „Piccolove“ uredništvo veznik Škrbica, kateri je pojasnil ta slučaj. On je namreč sam prepeljal omenjenega Taliati-ja s Proseka v Trst. Isti Taliati mu je tudi sam povedal, da je padel po srečeh s kolesa, se pobil in si tudi pekvaril kolo. Istotako je povedal Taliati tudi mehaniku, kateromu je dal popraviti kolo. Take so notise „Piccolove“, ki nimajo drugega namena, nego da črtajo in obrekujejo naše ljudstvo.

Strossmayer klubu koalirane specialije v hrvatskem saboru. Na čestitki, ki jo je izrekla Strossmayerja koalirana opozicija povodom biskupovega jubileja, se je zahvalil le-ta načelniku kluba opozicije, S. pl. Breostyenskemu, v nastopni kratki, a velepomembni brzojavki: „Hvala lepa na čestitki. Bog Vas blagoslovi obilno in izpolni čim prej vse Vaše želje. Strossmayer, biskup.“

† Metropolit Mihajl v Belemgradu je umrl v četrtek popoldne. Pokojnik je bil za dobo 40 let načelnik arbske cerkve. Pokopan boče na državne troške. Bilo mu je 72 let. Rajniki je igral velevažno ulogo v noveji zgodovini Srbije.

Potres. V nedeljo zjutraj ob 5. uri 59 min. smo občutili precej močan valevit potres. Potres šutili se tudi na Goriškem. V Vidmu istotake. V Čedadu je provzročil škodo na poslopjih. Pravo čudo pa se je zdelo nam Tržačanom, da ga niso občutili v Ljubljani.

Kerze minole nedelje je bil več korzo radovednih gledalcev, nego mask. Kaj posebno zanimivega ni bilo videti. Izjema je bila le grupa, ki je persifirala občinski zbor in njega „delovanje“ za nabave vode za tržaško mesto. Vozov je bilo precej.

O tragediji na Proseku. Zdravniku dr. Besh-tingerju, o katerem smo poročali, kake ga je napadla neka Marija Ilvar, gre nekoliko na bolje; zdravniki upaje, da okreva.

Prepovedane nabiranje podpor. Iz Vratislave javljajo, da je višji predsednik silezijski princ Hatzfeld, prepovedal nabiranje podpor za one nemške dijake Avstrijskih vseučilišč, ki so zgubili stipendije radi znanih izgredov. Prav jim bilo!

Iz Prage nam pišejo: Uljudno Vam naznanjamo, da se hrvatsko-slovenski klub „Slavije“ ni mogel vzdržati radi lokalnih razmer, in da smo si potem Slovenci sami, pod pokroviteljstvom bl. g. višega inženira Fr. Tomšiča, ustanovili svoj „Slovenski klub „Slavije“ v Pragi“, čegar odbor, se je sestavil za zimski tečaj sledeče: Predsednik: stud. phil. Iv. Kunšič; tajnik: stud. phil. Dragotin Lončar; blagajaik: stud. phil. Robert Kenda; namestnik: stud. phil. Iv. Žmavc.

Kuga v Bombayu zahteva groznih žrtev. Minoli teden umrlo je za kugo 1257 oseb.

Nesreča. V nedeljo zjutraj ob 11. in pol je padel 50letni Mihael Babič, kurjaš na parniku „Enterpe“, tako nesrečno v neko cev mašine, da je ostal mrtev na mestu.

Koledar od 20. do 28. t. mj.
Nedelja, 20 febr. 8. predpopel. Elevterij, škof.
Poned., 21. febr. Maksimiljan škof; Eleonora kralj.
Terek, 22. febr. (Pust); Stol s Petra v Antijahiji.
Sreda, 23. febr. (Pepelnica); Marjeta Kort., sp.
Četrtek, 24. febr. Matija, apost.; Modest škof.
Petek, 25. febr. Valburga, opat; Viktorin, škof.
Sobota, 26. febr. Perčij, škof; Nestor, škof, muč.
Nedelja, 27. febr. 1. postna. Leander, škof.
Poned., 28. febr. Roman, opat; Ožbolt, škof.
Maj 20. dne ob 8. uri 47 min. zvečer. Prvi krajez 28. dne ob 12. uri 19 min. epoldne.

Sprava na Kranjskem.

Ljubljana, 21. svečana. Sprava med obema slovenskima kluboma deželnih poslancev je danes dosežena. Poslanici ostanejo v svojih dosedanjih klubih. Vzajemno delovanje, katero naj velja za vse deželnozborske stvari, pa boče vodil skupni odbor, v katerega vsak klub imenuje po štiri člene. Kar je sklenila večina tega odbora, vezalo boče vse člene obeh klubov. O čemer se odbor ne zjedini, pride v skupno posvetovanje vseh slovenskih poslancev. Resolucije zadajega veslovenskega shoda so naloge bodočega vzajemnega delovanja. Oba kluba sta zavezana delovati na to, da se ublaže in polagoma odpravijo nasprotja v kranjskih slovenskih strankah sploh ter tako doseže občna trajna sloga.

Zadnje političke vesti.

Danes se je povrnil iz Budimpešte minister-ski predsednik baron Gautsch, kamor je šel poročat cesarju o notranjem položaju v Avstriji. Politiški krogi sodijo, da so se v tej avdienciji storili velevažni in za bližajo bodočnost odločilni sklepi.

— Na čestitko župana praškega je odgovoril veliki biskup s nastopno brzojavko: Zahvaljujem se Vam iz vsega srca za dobo mi počestjenje. Da bi Bog vsikdar stal se svojim bogatim blagoslovom na Vaši strani, na strani vse slate Prage in vsega čestitega naroda češkega! Strossmayer, škof.

— Danes priznavajo celo židovski listi v svojih poročilih iz Pariza, da je gotova stvar, da boče pisatelj Zela obsojen radi razšaljenja vojske. Židovstvo se še boče moralo spriznati s mišljjo, da so zgubljeni milijoni, ki jih je potrošile za „dober“ izid tega svetovnoznanega processa. Dreyfus, Zola in vse židovstvo vé sedaj, da Francos je patrijotičen in da pred tem patrijotizmom se morajo umakati vsi drugi eziri. In tako boče: izdajica Dreyfus ostane v prognanstvu, Zola pa boče moral prebiti naloženo mu kazen. — Zela ima mnoge prijateljev in mnogo nasprotnikov — toda jedni in drugi soglašajo v obžalovanju, da se je toli nadarjen pisatelj dal zlerabljeti za tako političko — slabo stvar!

— Včeraj je bila obletnica papeštva Leva XIII. Tem povodom je došlo v Vatikan mnogo brzo-javnih čestitk.

— Pogreb mitropolita Mihajla v Belemgradu je bil veleslaven. Pogrebni svečanosti so se udeležili kralj Aleksander, razkralj Milan, ministri in mnogo dostojanstvenikov civilnih in vojaških.



Tužnim sicem naznanjamo podpisani, v svojem in v imenu mnogoštevilnih unukev in drugih sorodnikov, vsem prijateljem in znancem prežalostno vest, da se je zljubilo Vsevečnemu poklicati v boljši svet našo preljubljeno in nepozabno mater, staro mater itd. gospo

MARIJO VENUTTI,

ki je danes predpoludne ob 10. uri, po kratki boleznii in previdena s tolažbo naše svete vere, izdahnila svojo blago dušo.

Pogreb drage pokojnice boče v sredo ob 10. uri predpoludne.

V Rojanu, dne 21. februvarja 1898.

Mihael Venutti, soprog.
Lovrenc Venutti, Marija, poročena Ferfolja,
Jernej Venutti, sinovi. Ivanka, poročena Mikelič,
Ivan Marija Venutti, hčeri.
Fran Ferfolja, zeta.
Fran Mikelič, zeta.

Zahvala.

Podpisana rodbina izreka tem potom najtoplejšo zahvalo vsem onim, kateri so na katerisbodi način pripomogli v to, da se je pogreb našega nepozabnega soproga oziroma očeta

Antona Škabar,

vršil v najlepšem redu in s tem olajšali bol, ki jo je občutila naša rodbina na takó britki izgubi.

V Barkovljah, dne 21. febr. 1898.

Rodbina Škabar.

Zahvala.

Podpisana rodbina se zahvaljuje najprisrčneje vsem onim, ki so jej na katerikoli način izrazili svoje sočutje o priliki smrti in pogrebu njih ranjke matere, tate in babice, gospe

Josipine pl. Pickel udove Pamučina.

Bog povni vsem.

Rodbina Mandić.

Viljemov čaj

od Frana Wilhelm-a lekarnarja v Fünfkirchen

(spodnje Avstrijsko).

dobiva se v vseh lekarnah.

Paket stane 1 gl. a. v.

Poslano. *)

ODPRTO PISMO

prevellemu predsedniku na kazenski razpravi s dne 8. t. m. radi Openskih volilnih izgrediv, gospodu deželnega sodišča svetniku Orusiu-u.

Kakor je bilo čitati v št. 7 od 12. februarja t. l. tukajšnje tiste „Il Pensiero Slavo“ in v št. 21 od 17. februarja t. l. tukajšnje „Edinosti“, čemu niste oporekali ne v „Edinosti“, ne v današnji številki „Il Pensiero Slavo“, izrazili ste se kakor predsednik na kazenski razpravi od 8. t. m. proti Opencem, obtoženim radi volilnih izgrediv, ozirom na najino odpuved branitvi z besedami: „Inomma, nočejo Vas braniti, se vidi, da nimajo volje, da bi vas branili“.

Protí ti javno storjeni izpavi prisiljena sva reagirati javno, ker se čutiva žaljena po isti, in sicer kakor branitelja sploh in kakor rojaka obtožencev.

Kakor branitelja ne moreva nikomur dovoljevati, da najinim izjavam podtika druge namene, nego izhajajo iz istih. In Vi, presvetli g. predsednik, ste dobro znali, da so bili najini vzreki, radi katerih nisva mogla sprejeti brambe, utemeljeni ter da je največ sedišče zakrivilo, da se nama je onemogočila testna bramba s tem, da se nam ni dalo zakonit časa za pripravo na brambo, ter da se je pozabilo, kar ste v nedeljo pred razpravo sami prišli enemu obtožencu, dostaviti nama pravocassas obtožnice, kakor so te zahtevali obtoženci.

Kakor rojaka omenjenih obtožencev pa sva žaljena z Vaše isjavo radi tega, ker smatrava za svoje dolžnost ter bi si štela v čast braniti obtožence, ki se niso mogli zdržati, da ne bi dali eduška narodnemu čutstvu, gudo pogaženemu e zadnjih tkavnozbornskih volitvah po naših narodnih nasprotstkih. Če je tudi bila reakcija obtožencev kaznjiva, izvirla je vendar iz najplemenitejšega človeškega čutstva. Ker pa poznata, presv. g. predsednik, najine naravno osvedočenje, niste bili opravičeni tudi radi tega postavljati naju v krivo luč.

Toliko na znanje Vam, presvetli gosp. predsednik, in onim, ki so valed Vaše nepremišljene isjave krivo tolmačili najino postopanje v tej stvari. Odlučnim spoštovanjem

Dr. Gustav Gregorin. Dr. Otokar Rybář.
V Trstu, dne 19. februarja 1898.

*) Za stvari po tem naslovom uredništvo le toliko odgovara kolikor mu postava velevala.

NAZNANILO.

Spodaj podpisani raznašalec lista „Edinost“ ki je zajedno URAR, priporoča se toplo p. n. občinstvu za popraviljanje vsakovrstnih ur. Udani Friderik Colja, vratar hiše št. 8 via Solitario

Rojaki! Spomnite se družbe sv. Cirila in Metoda.

Banka „Slavija“

razpisuje več služeb potovalnih uradnikov za življensko zavarovanje proti stalni plači in proviziji. Ponudniki naj izvolijo svoje prošnje s prilogami nasloviti na generalni zastop banke „Slavije“ v Ljubljani.

ZAVOD

za uniformiranje in civilna krojačnica
FRANA JIRAS
ulica Caserma št. 9
priporoča se za napravo uniform in civilnih oblek.
Postrežba pošena.
Zaloga vseh vrst za uniforme po originalnih tovarniških cenah.

MEHANIČNA DELAVNICA

Josipa Matzenik & Karola Aite

Via S. Catterina št. 5  Via S. Catterina št. 5

vabi gg. kolesarje na ogled strojev, model 98, lastnega izdelka, iz najboljšega angleškega materijala; modeli elegantni, posneti po angleških in ameriksanskih.

Gladek tok se jamči.

Popravljenja v tej stroki izvršujejo se točno in natančno. Prodaja pripadkov. — Lastna peč za nikiliranje.

Hotel Volpich

„pri črnem orlu“ (Aquila nera)

TRST

Via S. Spiridione, Corso, Via S. Nicolò, najbolj v središču popolnoma na novo opravljen.

KOPELJI, VOZ K VSEM VLAKOM.

V pritličju „Restavracija Pilsen“ od F. Volpicha.

Sloveča vina iz Visa

v zalogi vin Via S. Lazzaro št. 4.

Opolo iz Visa po 34 novč. liter,

” ” fino ” 36 ” ”

belo sladko ” 40 ” ”

Kakor tudi najfinejša desertna vina.

Prosto na dom od 5 lit. naprej.
Peter Benussi iz Visa.

ZALOGA POHIŠTVA IN OGLEDAL

Rafaela Italia

Via Malcanten št. 1.

Zaloga pohištva za jedilnice, spalnice in sprejemnice, zimnic in peresnic, ogledal in železnih blaganj, po cenah, da se ni bat konkurence.

Pekarna, sladicarna, prodajalnica likerjev in finih vin
Piazza S. Giacomo 3 Trst.

Kruh večkrat na dan svež. Moko vsakovrstne. Paštete non plus ultra. Marsala, fina vina in likerje na debele in drobne; na debele le proti povzetju. Postrežba točna, solidna in pošena. Podpisani se priporoča prav toplo sl. občinstvu, osobite za svatovestine, plesse, večerje, veselice itd.

H. STIBIEL,
lastnik.

Ženini in cenjene družine,

ki rabijo trdno pohištvo in tapetarije, naj ne zamudijo obiskati zalogo

Viljelma Dalla Torre
v ulici Cordaiuoli

(blizu trga S. Giovanni), kjer najdejo dobiček na vsem.
Via Cordaiuoli 2. **MOJE POHIŠTVO DANESE SREČO** Via Cordaiuoli 2,

Ulica Donota št. 9.

Mehanična delavnica

ustanovljena leta 1869

Petra Braido in sina

prevzema poprave šivalnih strojev in koles in vseh mehaničnih del. Dela izvršuje najnatančneje in po najnižjih cenah. Prodaja tudi kolesa nova in obrabljena kakor tudi šivalne stroje. Abonement za hranitev koles po 2 gl. na mesec.

Ulica Donota št. 9.

Zgodnji logaški grah

za seme

prodaja po 25 novč. klgr.

Anton de Gleria, trgovec

v Dol. Logatcu.

ZALOGA POHIŠTVA

tvrdke

Alessandro Levi Minzi

TRST

Via Riborgo 21 in Piazza vecchia 2.

Zaloga pohištva in tapetarij vseh slogov lastnega izdelka. Bogato skladišče ogledal, vsakovrstnih slik, zimnic in pogrinjal. Na zahtevanje ilustrovan cenik zastojin franko. Naročeno blago se stavlja na parnik, ali na železniško postajo, ne da bi za to računil stroške

Svoji k svojim!

Slovenke! V ulici Stadion 20 je pekarija-prodajalnica, katera ima na prodaj vsako uro od 5. zjutraj do 10. svežec sveži kruh po navadni ceni. Razprodajalica, krčmarjem, gostilničarjem in odjemalcem na debele postreže se točno z odbitkom. Blago se donša tudi na dom! Drži vsakovrstne mpe za domače in fino pečivo, paštete, pristne-domače maslo, kranjske klobase, oljer, maronla, malaga in tamarindevec na drobno in debele. Sprejema v peko, kar kdo želi! Priporoča se osobito slovenskim materam za pogosto obiskovanje, udani **Jakob Perhovec**, lastnik.

THE HORSE MANUFACTURING COMPANY.

7, Red Lion Court, London, E.C.



u bazaru (Srednji trg, Ljubljana) v prodajo pripravljeno. Ono je dobra prava za vsakega da dobi do 500. jutro, danes in danes tako sveta koji izgleda kao da je od samega zlata. Prave su stvari u svojoj pravici jer sadržano dobro radu koji mi za tri godine sadržujemo u paketu one svezice, ako kuzak nije zadovoljan. Onaj sat kojemu se sveta kuzica novod 5. dinara, kojemu se ta prodajalica za 30 dinara i 15 foruzata u paketu kuzice u paketu za 15 dinara i 15 foruzata. Onaj sat kojemu se sveta kuzica u paketu za 15 dinara i 15 foruzata. Onaj sat kojemu se sveta kuzica u paketu za 15 dinara i 15 foruzata.

Mnogo se prihrani z porabo

Cukerina šte. 20

izdelek tovarne Heyden v Radebeulu pri Dresdi.

Cukerin se posebno poda za oslajenje kave, limonade, čaja, vina in drugih sličnih pijač, ter je veliko ceneje, ker **jedna tablica za 1 novc zadostuje za osladiti 6 skledic kave.** Še le $\frac{1}{2}$ kg. navadnega finega sladkorja ima toliko sladkobe, kakor **3 $\frac{1}{2}$ tablice** cukarina.

Cukerin se nahaja v **vseh** boljših prodajalnicah jedilnega in kolonijalnega blaga v Trstu in v Istri.

Aite & Zadnik

TRST Via Nuova na vogalu via S. Lazzaro TRST

priporočata slavnemu slovenskemu občinstvu v mestu, okolici in na deželi bogate zalogo manufakturnega blaga. Dobiva se najnovejše blago za jesensko-zimsko sezono, za moške, ženske in deco. Bogat izbor vsakovrstnega perila, stofe, forštanja, fanele, volnenih in svilnatih rut najnovejše mode. Razne drobnarije črpe in vezavja v obilni meri. Dobivajo se tudi najnovejše stofe za moške obleke, haveloki, ovratniki in ovratnice. Za slovenska društva razni trakovi in stofe za zastave. Sprejemajo se naročnine za izvršitev moških oblek. Cene jako nizke. Uzorci na zantevanje takoj. Pošiljatev poštne prosto.

Držeč se narodnega gesla: **Svoji k svojim!**
ostajeva udana **Aite Zadnik**

Spiritus sinapis compositus ALGOFON

jedino sredstvo proti zobobolu, revmatič. glavobolu, migreni itd.
Steklenica z navodilom stane le 20 nč.
ter se dobiva jedino le v lekarni
PRAXMARER (Al due Mori) Piazza grande TRST.
Paziti na ponarejanje

Cukerin

200krat slajši, nego sladkor iz repe

100 tablic za gl. 1.50,
250 " " " 3.50,
500 " " " 6.50.

Cukerin

350krat slajši, nego sladkor iz repe

100 tablic za gl. 2.50,
250 " " " 5.-,
500 " " " 9.-.

Pošilja po poštne povzetji

J. Vojtěch, Nusle-Praga

Ako so pošlje denar naprej, se pošlje blago poštne prosto.

C. KLEMT

TOVARNA ZA ZATVORNICE

(Jalousien)

BRAUNAU na Bavarskem

priporoča svoja škratno odlikovana novovratna lesena zastirala (Rouleaux), zatvornice in oboklice na valjček. — Cenik gratis.

Agentje

za privatno odjemalce se iščejo.

Varstveno znamk: **S.M.M.**

LINEMENT. CAPSICI COMP.

iz Richterjeve lekarne v Pragi,

pripoznane črvene, bele in modre mazide, dobiva se po 40 nč., 70 nč. in 1 gid. po vsaki lekarni. Zahteva naj se to

splošno prijubljeno domače sredstvo

vedno le v originalnih steklenicah z varstveno znamko „S.M.M.“ iz Richterjeve lekarne ter vsamo previdnostno same steklenice z to varstveno znamko kakor originalni izdelek.

Richterjeva lekarna pri zlatem levu v Pragi.





Mauthner's Samen.

Aussatzzeit: Ende Februar und März.
Saatweite: 10 cm. Abstand der Reihen, 10 cm. in der Reihe.
Bodenbeschaffenheit: Tieflocker, recht nahrhaft und nicht frisch gedüngt.

Komisijske zaloge
Mauthnerjevih
slovečih
semen za zelenjad in cvetlice
v zaprtih, oblastveno čuvanih paketih
z letnico „1898“ se sodno upisano
VARSTVENO ZNAMKO „MEDVED“,
nahajajo se skoro pri vseh večjih
avstrijskih kupeih z mešanim blagom.
V vsakem kraju poverjena je komisijska prodaja 80 vrst semena za zelenjad in cvetlice samo jedni tvrdki.
Sveža, pristna semena od tvrde **EDMUND MAUTHNER** (Budapest, Andrassystrasse 23) smatrati se imajo le one, kjer so originalni paketi zaprti in kakor kaže, zraven stoječa ilustracija previdjeni se sliko **medveda** in imenom **Mauthner**.
Svari se pred ponarejanji.

Tiskarna Gutenberg

filijalka ces. kralj. universitete tiskarne „Styria“
13 Sackstrasse — **GRADEC** — Sackstrasse 13
TOVARNA ZA OBRTE IN CONTO-KNJIGE
sistem „Patent Workmann Chicago“
Razbirni zavod — Knjigovezstvo.

priporočuje se za prijazne naročbe se zadržim primernih cen in točne postrežbe.
Izdelovanje vsakovrstnih tiskovin kakor: časnikov, roketvorov v vsakem obsežu, brošur, plakatov, cenikov, računov, memorandumov, okrožnic, papirja za liste in zavitek z napisom, naslovnih listov jedlinih list, pavabil itd. itd. — Bogata zaloga glavnih: Conto-Corrent-knjig, Saldi-Conti, Fature Debitoren, Creditoren, Cassa-knjig, Strazza, Memoriale, Journalov, Prima-note, odpravnih, menjilnih časo-zapadlih in knjig za kopiranje, kakor tudi vseh pomožnih knjig, potov raztrilnega (črtanega) papirja, Conto-Corrent, svilenega papirja za kopiranje, listov iz kavčeka za kopiranje skledic iz cinka za kopiranje itd.
Za naročbe in nadaljnja poja snila obrniti se je do glavnega zastopnika
Trst, Via delle Acque 5 — ARNOLDO COEN — Trst, Via delle Acque 5



Stolisobno
družin vsak dan
posebno
rado pije

Kathreiner-Kneippovo sladno kavo

Prosta zdravju škodljiva...
Kathreiner-Kneippova sladna kava le dobro...
pospešuje tek in je lahko prebavljiva, za...
sladna kava izkazuje po leta jednako dobro...
pivka. Z ozirom na zdravje in varnost bi pristna...
jeve kava ne smelo nedostajati v nobenem gospo...
Svari se pred ničvrednimi ponaredbami!